

Namba ya Mtahiniwa

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA
UPIMAJI WA KITAIFA WA KIDATO CHA PILI**

021

KISWAHILI

Muda: 2:30

Jumatano, 14 Novemba 2018 mchana

Maelekezo

1. Karatasi hii ina sehemu A, B, C, D na E zenye jumla ya maswali kumi (10).
2. Jibu maswali yote.
3. Majibu yote yaandikwe kwenye nafasi ulizopewa.
4. Majibu yote yaandikwe kwa kalamu yenye wino wa bluu au mweusi.
5. Vifaa vyote vya mawasiliano na vitu visivyoruhusiwa **havitakiwi** katika chumba cha mtihani.
6. Andika **Namba yako ya Mtihani** katika kila ukurasa sehemu ya juu upande wa kulia.

KWA MATUMIZI YA MTAHINI TU		
NAMBA YA SWALI	ALAMA	SAHIHI YA MTAHINI
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
JUMLA		
SAHIHI YA MWINGIZAJI ALAMA		
SAHIHI YA MHAKIKI		

Ukurasa wa 1 kati ya 12

CC-18/FTNA

Namba ya Mtahiniwa

SEHEMU A (Alama 15)

UFAHAMU

1. Soma kifungu cha habari kifuatacho kisha jibu maswali yanayofuata:

Siku zote madereva hupambana na hatari mbalimbali wanapoendesha magari yao barabarani. Hatari hizo husababishwa na ubovu wa magari, uzembe wa waenda kwa miguu na hali ya barabara yenyewe. Kusudio la Taifa siku zote ni kuwa na dereva wa kujihami, ambaye atahakikisha usalama barabarani wakati wote.

Dereva bora lazima awe na utaalamu wa kutosha katika kazi yake, awe na mbinu kadhaa za kutumia katika kukwepa ajali na kujiokoa yeye, gari lake na watumiaji wengine wa barabara. Lazima uwezo wake wa kuhisi na kutambua hatari uwe mkubwa. Asendeshe kwa kudhani au kubahatisha, bali awe na uhakika. Ang'amue hatari mapema na aamue kukwepa hatari na vikwazo vya barabarani.

Si hivyo tu, bali pia ajitahidi kuepuka hatari na kuzuia janga kutokea. Ajifunze na atumie mbinu mbalimbali wakati ufao. Aendeshe kwa kufikiri mbele zaidi na akihisi tatizo atekeleze maamuzi mara moja. Asingojee yatokee, aepushe shari, asiwaze kuwa dereva mwenzake ndiye atasimama bali asimame yeye.

Wanafunzi wanaokwenda shuleni na wazee wamo hatarini zaidi kuliko watu wazima. Hivyo, ni muhimu watu hao walindwe na wafundishwe juu ya usalama barabarani. Kwa hiyo waendesha vyombo vya moto, wahakikishe ubora wa afya zao kabla ya kuendesha. Aidha, magari yakaguliwe mara kwa mara ili yasisababisha ajali za barabarani. Tukizingatia hayo ajali za barabarani zitapungua kama siyo kuisha kabisa.

Maswali

- (a) "Dereva bora ni yule anayejihami." Usemi huo una maana gani?

.....

.....

.....

Namba ya Mtahiniwa.....

- (b) (i) Usalama barabarani unamhusu nani hasa?

.....
.....
.....

- (ii) Taja watumiaji wawili wa barabara ambao wapo hatarini zaidi wawapo barabarani kulingana na habari uliyosoma.

• .....
• .....

- (c) Orodhesha hatari tatu anazokumbana nazo dereva anapokuwa barabarani.

(i) .....
.....
(ii) .....
.....
(iii) .....
.....

- (d) Pendekeza kichwa cha habari kinachofaa kwa habari uliyosoma kisichozidi maneno matano.

.....
.....
.....
.....

2. Fupisha habari uliyosoma kwa maneno yasiyopungua sitini (60).

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Namba ya Mtahiniwa

SEHEMU B (Alama 20)

SARUFI

3. Taja kazi tano za kamusi.

(i) .....

(ii) .....

(iii) .....

(iv) .....

Namba ya Mtahiniwa .....

(v) .....

4. Eleza kazi moja ya mofimu tegemezi iliyopigiwa mstari katika maneno yafuatayo:

(i) Alicheza

(ii) Tunasoma

(iii) Hawachezi

(iv) Anayepika

(v) Huandika

SEHEMU C (Alama 20)

MAWASILIANO NA UTUMIZI WA LUGHA

5. Eleza maana ya lugha fasaha kisha oneshwa madhara manne (4) yanayoweza kutokea endapo mtumiaji wa lugha hatatumia lugha fasaha.

Maana ya lugha fasaha:

Madhara ya kutokutumia lugha fasaha:

(i)

(ii)

(iii)

(iv)

6. Eleza tofauti za msingi tano (5) kati ya lugha ya maandishi na lugha ya mazungumzo.

(i)

(ii)

(iii)

(iv)

(v)

Namba ya Mtahiniwa .....

SEHEMU D (Alama 30)

FASIHI KWA UJUMLA

7. (a) Soma shairi lifuatalo kisha jibu maswali yanayofuata:

Haya shime tuitane, sote tushirikiane,
Wala tusitegeane, kwa pamoja tushikane,
Aliye mwoga anene, kabisa tusigombane,
Tutie jembe mpini, tuteremke shambani.

Njaa ikituvamia, sote tutaangamia,
Hakuna cha kungojea, lazima kuizuia,
Si kitu cha kuchezea, mbona itatuumbua?
Tutie jembe mpini, tuteremke shambani.

Maswali

- (i) Shairi hili lina beti ngapi?

.....

- (ii) Kila mshororo wa kila ubeti una mizani ngapi?

.....

- (iii) Kina cha kati cha ubeti wa pili ni

kipi?.....

- (iv) Kibwagizo cha shairi hili ni

kipi?.....

.....

- (v) Shairi hili lipo katika kundi gani la mashairi?

.....

- (b) Bainisha tanzu ya kila kipera kwa vipera vya fasihi simulizi vifuatavyo:

(i) Utani .....

(ii) Miviga .....

(iii) Tenzi .....

Namba ya Mtahiniwa .....

(iv) Kisasili .....

(v) Ngano .....

8. Eleza sifa kuu tano za fasihi simulizi

(i) .....

(ii) .....

(iii) .....

(iv) .....

(v) .....

9. (a) Taja sehemu kuu tatu za kitendawili.

(i) .....

(ii) .....

(iii) .....

(b) Taja wahusika wawili wa kitendawili.

(i) .....

(ii) .....

(c) Mbali na fasihi, taja aina nyingine tano za sanaa.

(i) .....

(ii) .....

Namba ya Mtahiniwa .....

(iii) .....

(iv) .....

(v) .....

SEHEMU E (Alama 15)
UANDISHI WA INSHA/UTUNGAJI

10. Wewe ni mwanafunzi wa Kidato cha Pili katika shule ya Sekondari Uhuru, S.L.P 120, Newala. Mwandikie barua baba yako anayefanya kazi katika Kiwanda cha Mbao, Sanduku la Posta 599 Mtwara, kisha mfahamisha kuwa umeanza kufanya Upimaji wa Kitaifa wa Kidato cha Pili na umejiandaa vizuri kwa upimaji huo.

Ukurasa wa 12 kati ya 12

Find more free educational resources at:

<http://maktaba.tetea.org>